

Majd méteres hótörlesz között pöfögött 1957 telén az Országos Erdészeti Főigazgatóság szolgálati gépkocsija a kabhegyi vadászházhoz vezető úton. Utasa dr. Balassa Gyula főigazgató. Alig világosodott, amikor megérkezett a vadászház elé. Az udvaron éppen a kerületvezető erdész segítette fel két gyermekét az istálló-melegtől gőzölgő ló hátára.

– Iskolába mennek... – világosította fel kérdésére az erdész a főigazgatót. – Csak hóvihar ne legyen, mint a múltkor – sopánkodott a vénkonyka erdészfeleség. A főigazgató nem szólt semmit, csak fejcsóválva nézett az útkanyarban eltűnő gyermekek után.

Budapestől egy kőhajításnyira, Nagykovácsiban 1958-ban gróf Tisza Kálmán egykori kastélyában adták át az Erdészeti Főigazgatóság által alapított nevelőotthont, ahol az iskolától távol lakó – és egyéb okok miatt rászoruló – erdészek gyermekei tanulhatják a betűvetést, az általános iskola ismereteit. Az erdészársadalom összefogásával – dr. Balassa Gyula kezdeményezésére – Európában egyedülálló volt az intézmény, mondja Tóth László, az iskola nemrégben nyugalmába vonult igazgatója, akivel irodájában beszélgettünk.

Nyolc-tízszeres túljelentkezés volt a 130 férőhelyre. No de ez nem is csoda, hiszen számtalan erdész lakott 5–8 km-re – vagy még messzebb az iskolától. A diákok itt mindennel el voltak látva. Ruhával, cipővel, tanszerrel. A mi kis családunkba könnyebb volt felvenni a nebulókat, mint kiválasztani a teljes személyzettel – mondja Tóth László. Mert a fűtőnek, a szakácsnak, a kertésznek valahol éppen olyan pedagógusnak kellett lennie, mint bármelyik nevelő tanárnak. Ha valamelyikőnk meglátott a parkban, vagy akárhol egy lógó orrú gyermeket – szülőként kellett beszélgetni vele, hogy érezze a lelki válsággal küzdő, hogy nincs egyedül. Így a hat évesen beköltözött gyermekek közül egy-két hét

után már senki nem pityergette. Hentente kötelező volt a szülői házhoz a levélírás. Nem hagytuk ez érzékeny korban, hogy a szülőkhöz kötődő szálaból akár egy is elszakadjon.

A gyerekek iránti mélységes elkötelezettség volt a fő szempont valamennyi alkalmazottnál. Olyan közösség alakult ki, hogy feledtetni tudtuk a családi otthon melegének hiányát. Azt hiszem ez sikerült is, mert sokan mint itt lakó kollégisták jártak tovább más középfokú intézménybe, vagy visszavisszatértek.

PÁPAI GÁBOR

Ne adjuk oda!

„Kedves Igazgató Bácsi!

Nagyon szépen köszönöm azt a kedves, meleghangú levelet, melyet küldeni tetszett. Az intézet 3,98-as átlagát olvasva önkéntelenül kihúztam magam. Nagyon büszke vagyok, gratulálok minden tanulónak. Másnap a gimnáziumban minden barátomnak eldicsekedtem ezzel. Sokat mesélek nekik az intézetről, ahová nagyon szeretnék még egy évre visszamenni. Az értékét csak most tudjuk igazán felfogni, amikor máshol vagyunk és érezzük a két kollégium közötti nagy különbséget. Pedig itt is jó, de mégis visszavágyom...” – írja Balázs Erzsébet egykori diák.

Dehát hogyne vágyának vissza oda, ahol oly sok jó szót, oly sok szeretetet és tudást kaptak. A fontosabb ünnepekkor a gyermekek ma is azokba az erdész egyenruhákba öltöznek be, amit 28 évvel ezelőtt csináltattunk. Mindenki úgy vigyáz rájuk, mint a szemé fényére, mert fontos ünnepnap, ha egy-egy meghívott híresség, mint *Balczó András*, élménybeszámolót tart. Fontos ünnepség volt *Kányádi Sándor* erdélyi költő hatvanadik születésnapja, amikor hatvan gyermek szavalt *Kányádi* verset, egy-egy rózsaszállal a kezébe. S mire az utolsó vers is elhangzott, együtt volt a születésnap

csokor. Ünneppnap a Petőfi 150. születésnapja óta minden évben megrendezett szavalóverseny, ahol színművészei főiskolások döntenek el a helyezéseket.

Nagy ünnep volt, amikor száz csfki és csángó gyermeket láttunk vendégül. Igaz – mosolyodik el Tóth László – nagy ijedséggel kezdődött a vendéglátás. Egyik napról a másikra köztölték, hogy meg kell oldanunk 100 erdélyi gyermek elhelyezését, mert valahol szervezési hiba történt. Összehívtam az egész iskolát és megkérdeztem, hogy megosztják-e az ágyat, és odaadják-e az ebéd felét az erdélyi gyermekeknek...

– Odaadjuk... – zúgtak teli torokból egy emberként. – El kellett fordulnom, mert peregetek a könnyeim. De nem úszta meg száraz szemekkel Róth professzor leánya, Judit sem, aki nálunk tanított. A sok kis vendéggyermek pedig nagyon jól érezte magát. Voltunk a Parlamentben. Felúnt, hogy az egyik gyerek sokáig néz felfelé a kupola tetéjére. Odaléptem hozzá és megkérdeztem: na, hogy tetszik, kisöreg? Mire ő lassan rámnézett, és egész halkán suttagta: ... olyan, mint a mennyország.

Hát így éltünk mi itt ebben a csodálatos környezetben. Nemrég járt itt *Tisza Ilona*, az egykori tulajdonos leánya. A vendégkönyvbe ezt jegyezte be: Gratulálok a régi épület felhasználásához és a park rendbehozatalához, mely szebb, mint valaha.

Mivel az erdészek jórésze elhagyta az erdőt, és szinte valamennyiben falun, városban laknak, már nemcsak erdészesemeték járnak ide. De mindig akad a mezőgazdaságban dolgozók között is, annyi rászoruló gyermek, hogy feltölthetjük a létszámot. Többször hírtett, hogy kivetették hálójukat az épületre, a parkra. Pénzemberek, külképviselet, és egyéb semmi-se-számit emberek. Az FM eddig állta a sarat, s csak reménykedhetünk, hogy ezután is állni fogja, hogy ne kelljen odaadni.

Ne adjuk oda!

Köszönjük, megvagyunk

Mint az várható volt, a kárpótlások és tagi részarányok során egyre több erdőterület kerül magántulajdonba. A jóslatok azt bizonygatják, hogy az összes erdőterület 40-50%-a főként a magántulajdonosok fognak rendelkezni. Ez hatalmas felelősséggel és áldozatokkal járó feladat, hiszen az eddig állami tulajdonban levő területeken jól felszerelt, szakembergárdával ellátott kezelők működtek. Az új tulajdonosoknak korántsem adatott meg ez az előny, bár reméljük, rövidesen lesz megoldás erre a problémára is.

A már magántulajdonba került erdők tulajdonosai – igényüknek megfelelően – megalakították érdekvédelmi szervezetüket, a *Magánerdő Tulajdonosok Egyesületét*, melynek rövidítése: METE. Az egyesület országos érdekkeltséggel, Kecskeméten jött létre 1993 nyarán. Feladatának tűzte ki többek között a magánerdő tulajdonosok összefogását, oktatását, céljaik és érdekeik határozott képviselését. Tagsága rendkívül heterogén. Megtalálható itt a 2 hektáros törpebirtokos éppúgy, mint a többszáz hektáros középbirtokos. Tagjai között vannak földművesek, orvosok, jogászok, nyugdíjasok, mérnökök, munkanélküliek és kvalifikált erdőmérnökök, erdészek is. Céljuk közös. Megvédeni a magántulajdon szentségét, ápolni, gondozni, gyarapítani az erdőt.

Kár lenne a magánerdő tulajdonosokat úgy beállítani, mint akiknek egyetlen céljuk a faállomány kiirtása, az erdő pusztítása. A tulajdonosi gondolkodásnak nem ez a célja. Tudomásul kell venni – egyeseknek bármily nehéz is –, hogy kialakulófélben van egy új tulajdonosi réteg az erdőgazdálkodásban is. Számolni kell velük, számítani rájuk, és segíteni őket. A gáncsoskodásoknak az erdő is megissza a levét, és bizonyára nem ez lenne a célja a régi, állami erdőkezelőknek sem. Az egyesület nyitott, jelentkezhet bárki, akinek magánerdő tulajdona van, legyen az természetes vagy jogi személy. Taglétszámunk napról napra nő.

Az egyesület tagjai megismerhetik a részükre térítésmentesen szervezett előadásokon a szakszerű erdőgazdálkodás alapvető feladatait, alapfogásait, találkozhatnak a tűzoltóság, az erdőfelügyelőség, a földhivatal, a rendőrség és egyéb szervek szakembereivel, feltehetik kérdéseiket, és a helyszínen már a választ is megkaphatják. **Taggyűlések a kecskeméti Juniperus Parkerdészetnél (Kisfai 258.) kerülnek megtartásra, minden hónap első péntekén 17.00 órai kezdettel.** Az ehhez szükséges nagyon kulturált és gyönyörű helyiséget a KEFAG vezérigazgatója bocsátotta térítésmentesen rendelkezésünkre.

Az egyesület vezetőségét az FM több szerve felkérte már véleménynyilvánításra és javaslatételre, így az Erdészeti Hivatal is megküldte a közösségi erdőhasználatról és a legelőgazdálkodási társulatokról szóló törvénytervezetet, valamint az EK PHARE program konzultációjára való meghívását. Kidolgozás alatt áll – befejező stádiumban – az egyesület országos szövetségévé való bővítése.

Itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjak az FM Erdészeti Hivatala, az FM Bács-Kiskun megyei Hivatala, a Kecskeméti Erdőfelügyelőség és a KEFAG vezetőségnek, hogy partneri módon segítette eddigi munkánkat. Tisztelettel vennénk továbbra is mindenfajta szakmai vagy anyagi hozzájárulást, amely elősegítené az egyesület határozottabb munkáját.

Végezetül, felkérnék minden szakembert, hogy a magánerdő tulajdonosokkal szemben ne alakuljon ki ellenségképük, hanem egyéni, vagy munkakörükön keresztül szakmailag segítsék a környezetükben lévő magántulajdonosokat, ezzel is előmozdítva a szakszerű erdőgazdálkodást, hisz ez mindannyiunk érdeke.

Szalóky Tibor
elnök

Magánerdő Tulajdonosok Egyesülete

FELHÍVÁS

Tisztelt Olvasó!

Az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdészeti, Faipari és Földméréstörténeti Gyűjteménye állandó és időszaki kiállításai létrehozása, valamint folyamatos működésének biztosítása érdekében kérvényezte az Adóhatóságnál „közhasznú adakozás” címen részére juttatott támogatás adóalapból való levonásának engedélyezését.

A megyei APEH a kérésnek eleget téve, a kért engedélyt 7830482718 újszámom megadta, tehát a múzeumot támogatók – az év végén igazolást kapva a támogatás mértékéről – azt adóalapjukból levonhatják.

Kérem, aki teheti, támogassa szakmai örökségünk tárgyainak, dokumentumainak gyűjtését, védelmét, megőrzését, kutatását, valamint bemutatása érdekében kifejtett tevékenységét.

Támogatási célok:

1. Múzeumi értékek gyarapítása;
2. Állagjavítás és megőrzés;
3. Dokumentációs tevékenység;
4. Szakirodalmi tevékenység;
5. Állandó kiállítás anyagának cseréje;
6. Időszaki kiállítások rendezése;
7. Szakmai rendezvények támogatása.

A felajánlott összeget az Erdészeti és Faipari Egyetem egyezményes számlájára: MNB 339-90146-9677 Múzeum és a támogatási cél sorszámanak megjelölésével szíveskedjenek eljuttatni. A támogatás sorszámanak elhagyása esetén a múzeum az összeget a soronkövetkező legfontosabb tárgykör megvalósítására használja fel.

Rácz Józsefné dr.
múzeumigazgató

Ligno Novum '92

A Földművelésügyi és az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium, valamint az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság védnöksége alatt összesen egyhetes rendezvénysorozat keretében tartotta meg az Erdészeti és Faipari Egyetem a „Fa a jövő nyersanyaga” című tudományos konferenciáját, az Asztalosipari Szövetség V. Országos Asztalosipari Konferenciáját, a Faipari Tudományos Egyesület rendez évi közgyűlését és a Program Rendezvényszervező Kft-vel együttesen rendezték meg a Ligno Novum '93 nemzetközi szakkiállítást.

Az egyetem faanyagtudományi konferenciája *dr. Winkler András* rektor megnyitójával kezdődött és indítékként a fa-technológia oktatásának a soproni egyetemen 70 éves múltjáról emlékezett meg. Jeles nemzetközi részvétellel plenáris ülés indította, majd szekcióüléseken foglalkoztak a fa biológiai, fizikai és kémiai tulajdonságaival. Számunkra kiemelkedő jelentőségű volt *dr. Molnár Sándor* előadása a magyar Alföldön tenyésztő fajok faanyag-minőségére vonatkozóan.

Az V. Országos Asztalosipari Konferenciát a Liszt Ferenc Művelődési Központban *dr. Kupa Mihály* országgyűlési képviselő által tartott és a vállalkozások jelenével és jövőjével foglalkozó előadása nyitotta meg, majd a szövetség közgyűlése követte. A rendkívül gazdag tárgysorozat lezajlása után a Faipari Tudományos Egyesület, ezen az egyesület megújulási programja volt a fő téma és kitüntetések átadására került sor.

A sokirányú ülések közben nyitották meg ünnepélyesen a szakkiállítást. A soproni Sportcentrum arénájában és hozzá csatlakozó összes helyiségben, külön felállított sátorban és szabad területen számos külföldi és hazai résztvevő a nem-

zetközi ranghoz méltóan, magas színvonalúan mutatta be és kínálta megvételre a legújabb faipari gépeket, szerszámokat, segédanyagokat. A felvonultatott árutömeg híven reprezentálta a magyar faipar fejlettségét. Ezt a kiállítást és vásárt üdvözölők között *dr. Kupa Mihály* is külön elismerte, azon reményének adva kifejezést, hogy hasznosan illeszkedik az ország egész gazdaságának átalakításába.

A megnyitást követően és a bemutatót megszemlélve szakmai vitafórumon tekintették át a faipar helyzetét és kilátásait az ezredfordulón. *Dr. Nyárs József* főtanácsos az erdőgazdaság helyzetéről és folyamatban lévő szervezeti átalakulásáról adott képet, rámutatott arra, hogy a jövőben a természet- és környezetvédelem szempontjainak fokozottan előtérbe kerülésével, a kitermelés csökkenésével kell számolni. A piac amúgy is a mennyiségi helyett a minőség fejlesztését kívánja jobban. Új stratégia kell a faanyag hasznosításában. *Szabados János* ÁVRT portfolió igazgató a tulajdonlás és szervezeti változás rendező elvét vizsgálta rendkívül szemléletesen, a közeljövőben annak bővebb kifejtését ígérve. *Galló Péter*, a Bútoripari Szövetség elnöke a bútortipar kialakulásáról és helyzetéről adott a témát részletesen kimerítő ismertetést. A jövőt illetően arra figyelmeztetett, hogy a privatizáció nem csupán tulajdonosváltozást, de stratégia-változást is kell jelentsen. *Dr. Winkler András* rektor a faellátás európai távlatát tekintette át. Az elhangzott előadásokat élénk vita és számos hozzászólás egészítette ki.

A program még „Faipari szaktanárok országos konferenciája”, „Nemzeti rakodólap társaság ülése”, „Újdonságok a faiparban - szakmai konferencia” megtartására is kiterjedt.

Jérôme René

Kis hibával...

Eszes Ferenc erdőmérnök-tanár a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola tanára, az erdészeti szakközépiskolák szaktanácsadója az Erdészeti Lapok 1993. július-augusztusi számában „A tavaszi félév eseményei a középfokú erdészeti oktatási intézményekben” címmel számot adott - kis hibával - az erdészeti iskolák két legfontosabb tavaszi versenyről.

A „kis hiba” úgy keletkezett, hogy szaktanácsadó úr elmulasztotta közölni, hogy az OSZTV döntő versenyére Mátrafüred nem küldött versenyzőket. Mert hogy V. osztályos tanulói az 1992/93 tanévben még nem voltak.

A technikusképzés felmenőrendszerű bevezetésére ugyanis itt később az 1989/90. tanévben került sor.

Ugyanezen okból a soproni Róth Gyula kupa versenyen is negyedik osztályosaink versenyeztek a szegedi és soproni ötödikesekkel. Az OSZTV áttűtő szegedi sikerét sem az iskola, sem a tanulók tekintetében mindez nem csökkenti, a gratulálókhoz szívesen csatlakozom.

Simon László
Mátrafüred

Egy csónakban evezünk...

Gondolatok az 1993. évi fatömegbecslési verseny kapcsán

Az FM Erdőrendezési Szolgálat, valamint az OEF Erdőrendezési Szakosztályának szervezésében idén is megrendezésre került a hagyományos erdőbecslési verseny, amely „nyitott” volt, így Erdőfelügyelősegítünk (Kecskemét) is benevezett. Megfigyelőket küldött ezen kívül a Kiskunsági EFAG és a Kaposvári Erdőfelügyelőség is.

A meghívás elfogadására több okunk is volt. 1993. január 1-től a fakitermelések utáni tőárbefizetés alapja a fakitermelési tervben jóváhagyott bruttó m^3 . Miután a gazdálkodóknak utólagos reklamációja nem lehet, ezért a fatömeg ellenőrzésére, az „erdészeti 10%-nál” nagyobb pontosság mérésére fel kell készülnünk. A jelenlegi műszerparkunk mindössze néhány *Anacsin-prizma*. Ugyanakkor gyakran felmerül az erdőgazdálkodók részéről – első támadási pontként – az erdőtervben szereplő fatömegadatok bírálata, különösen a tervidőszak végén. Az útközpont az esetek döntő többségében az erdőfelügyelő, ezért nekünk sem árt egy kis továbbképzés, még ha más is a szakterület. Tanulni indultunk tehát kölcsönként műszerekkel ugyan, de titkos reményekkel, hisz csapatunk két tagjának volt némi erdőtervező múltja. A „rendező” is örültek nekünk, mert így „szerintük!” – volt már egy biztos helyzete az versenynek.

A verseny az ország keleti részén a Beregben került lebonyolításra. Érkezés után elszállásoltunk a fehérgyarmati Mórész Zsigmond középiskolai kollégiumban volt, ahol a regisztrálás után köszöntő és programismertetés következett *Gábor Gusztáv*, debreceni ETI irodáigazgató részéről.

17-én (csütörtökön) 12 csapat indult két csoportra osztva a helyszínekre autóbusszal. A délelőti első terepi felvétel a vitkai Mgsz Vásárosnamény 18/A erdőrésztletében történt. Másfél óra alatt kellett az 5 ha-os erdőrésztletben

tesztölges módszerrel a fatömegfelvételt elvégezni és az erdőrésztletről a leíró lapot elkészíteni. Rövid frissítő után a fehérgyarmati erdészet egy kiválasztott erdőrésztletét „pásztáztuk” végig műszerek nélkül. Az erdőrésztletről 20 perces bejárás után egy 14 kérdéses tesztlapot kellett kitölteni. Ötletes kérdésekre kellett gyors, totószerű válaszokat adni, néhol valóban csak tippelés alapján.

Délután helyszínt cserélt a két csoport. Az addig készülődő eső is ekkorra időzítette kezdetét. Kisebbségi tanácsatlanság után végül is hozzákezdünk a fehérgyarmati erdészet Kismanény 1/A erdőrésztlet felvételéhez.

Rövid pihenő (melegedő) után utolsó versenyszámként Jánkmajtis 1/A 5,5 ha-os kocsányos tölgyest vettük fel. Kétfajta felvételi módszert is kipróbáltunk, a *Prodan*-módszert (lehet, hogy véletlenül), mindössze egy m^3 -es eltérésünk volt a kontroll felvételhez képest.

A felvételekkel a jól szervezett csapatunk eredményeként hamar végzetünk, így a LAPTOP-os kiértékelést viszonylag nyugodt körülmények között kontrollként elkészítettük. Ekkor jöttünk rá, hogy a kiértékelő program nem tökéletes. Erre később az ellenőrzést végzők is rájöttek, így a javítások miatt éjszakába nyúlt a „zárt ajtók mögötti” verseny értékelés. A meghívott vendégek ezen a délutánon Bátorligetre látogattak el, amit mi is szívesen megtettünk volna.

18-án (pénteken) már közös programként a Kőmörö 4/A erdőrésztletben *Tóth István* (DETI) ismertette az általa használt kombinált fatömegbecslési módszert (HIRATA). (Az Erdészeti Lapok 1993. júniusi számában is olvasható.)

Ezután *Kovács Gábor* osztályvezető főmérnök (Debreceni Erdőfelügyelőség) tartott rövid tájékoztatást a térség

erdőgazdálkodásáról. Visszatérve a kollégiumba a verseny kiértékelésére került sor. Bevezetőként *Halász Gábor* ERSZ főigazgató köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy az utóbbi évek legszínvonalasabb versenyén vagyunk túl. Három részfeladat került értékelésre külön-külön (a tesztlap, a fatömegfelvétel és az erdőrésztlet leírás).

Nos, a lényeg:

A legnagyobb súllyal szereplő fatömegfelvételi kategóriában III. helyezettek lettünk. Az összesítésben pedig mindössze 5 ponttal szorultunk le a dobogóról (erdőtervező kollégáink nem kis „irigységére”). A verseny idén először pénzdíjas volt. Kár, hogy ezt csak a végén hirdették ki! Az első helyezett (50 eFt) a Váci Erdőtervezési Iroda csapata lett.

A kiadós ebéd után beregi kirándulással zárult a rendezvény. Történelmi, néprajzi, építészeti emlékek egész sorát kerestük fel (Cégénydányád-Kastélypark, Nagyszekeres, Tiszacsécse, Túrítvándi, Szatmárcseke, Tarpa, Csaroda és Táros). Az úton végig a barátságos beregi táj folyóvölgyei és galériaerdői kísérték bennünket. A szatmárcsekei temetőben a himnusz elnéklése után elhelyeztük az Egyesület Emlék Koszorúját *Kölcsey* sírjánál. A záróvacsora és az azt követő baráti találkozó hangulatát sokáig megőriztük. Jóllesően, a szakmai együvértartozás érzésével távoztunk a rendezvényről. Közelebb kerültünk – remélhetőleg nem csak erre a néhány napra – egymás szakterületéhez, átértettük egymás gondjait.

Szükségét éreztük annak, hogy a felügyelősegeket is fel kell szerelni korszerű fatömegmérő műszerekkel. Kellenek az ilyen jellegű rendezvények, kell az ország szélesebb körűvé tétele és kell a hit (de nagyon!), hogy egy csónakban evezünk...

Mikulás Béla

Érdekességek az 1946-os kommunista földosztások idejéből, Zalában

A háború befejezését követően 1945 őszén Csikszeredáról Zalaegerszegre helyezték át. Zalaegerszegen abban az időben erdőfelügyelőségéből alakult meg az erdőgazgatóság Kiss Lajos vezetésével.

Szervezete I-VII. osztályból – igazgatási, erdőgazdasági, politikai, műszaki, ipari, jogügyi, pénzügyi, házi üzemi, pénztár – segédhivatalból, 7 felügyeleti körzetből, 28 állami erdőgondnokságból, 2 faraktár gondnokságból állt.

Másolat

Kelt, Csatár, 1946. III. 2-án.

Nagy Méltóságú Magyar Állami Erdő mérnök Urnak
Bak.Z.M.

Mélyen tisztelt Magyar Állami erdő mérnök ur, Bak.

amennyiben tudomást észleltünk Csatár községben úgy a Komonista Párt, mint a Magyar Munkás Szakszervezet és egyben kötve a földosztó bizottság Csatár községben 1946. III.hó 2.-án amikor a Mérnök ur Pártenbernek erdei munkát végzet az helyet hogy a Protikat is eben tudaták volna, valamint tisztta kép volt hogy nem is lehet azokal az ijen uraknak értekezni mer nekik az agyuk és a beszerelt bejiségük nincs Pálinkával és boral berendezve hanem ők csakis Munkára vannak felszerelve azonban nem csak munkára vannak hanem üto jó kérges tenyérelis ha kell tehát az ijen urakat nem hivatalon keresztül akarunk látni hanem szibériában az olom bányában.

1 fejezet

a tisztelt erdő mérnök ur 1946. III.2-án azt üzente egy családos apának akit a csatári buk alati földben a földosztó bizottság földhöz jutatot hogyha kel neki buza amit aza szegény ember vetet akor menjen bakra a mérnök urhoz pedig ha nem akor majd ő intézkedik de vigyázon elvtárs most mi jövőünk majd azután ti következtek.

2 bekezdés

ere a demokratikus Pártjai írásbeli választ kérnek Csatár községben vagy pedig a leszámolást megcsináljuk azalaegerszegi kapitányságon mer már a rossz munkájukat nem bírjuk tűrni sem a baki sem a Pülöskei erdő mérnökségen.

Szabadság Csatár

Alírárs földosztó bizottság

Héder Károly elnök

Nagy István

Vezető Elnöksége

Héder Ferenc

Horoáth József

MKP

Munkás szakszervezet

elnök

Francia Ferenc

Szabó Ferenc

Ezzel a szervezeti felépítéssel kezdődött meg az állami tulajdonba vett erdőterületeken az erdőgazdálkodás. Az akkor meglévő nehézségek – élelemhiány, infláció, közlekedési nehézségek stb. – mellett meg kellett küzdeni sok értendességgel, rosszindulattal, a földigénylő-földosztó bizottságok túlkapásaival is.

Az uradalmi erdőkhez tartozó, az erdők közé beekelődött, üzentervezett, réti, legelő, kaszáló művelési ágú kisebb területeket is szétosztották a föld-

osztó bizottságok. Ez ellen az erdőgondnokságok vezetői jogosan tiltakoztak a törvény alapján. Így adódott, hogy nem egy helyen komoly nézeteltérésekre került sor az erdőgondnokságok és a falvak népe, a földosztó bizottságok, a helyi kommunista pártok között. Ilyen jellegű az erdőgondnokságnak, illetve vezetőjének címzett két levél, amelynek másolatát sikerült megőriznem. Mint érdekességét közreadom. Íme a betű szerinti másolat:

Egyébként amej tiszt Viselő nem fog tartani a Magyar demokratikus Generációval az intéze sorsát ara hogy az újá épitet Magyar Földön heje nincs.

* * *

Másolat

Földigénylő Bizottság
Csesztreg.

Zalabaksai Erdőgondnokságnak

Zalabaksa.

Felhívom az erdészet figelmét, hogy ilyen paksamátát ne juttason többé kezünkre, mert ilyen aktatológatóval reakciókkal szóba sem állunk.Tehát ha Ön tovább is mer lépéseket tenni az ügyben az orosházi elvtársakra talál.Azért nekünk semmiféle rendelet paragrafus nem számít.És ismételten felhívjuk Ön figelmét a kérdéses rétre a lábát be ne tegye hozzártartozóival,mert az ellenkező esetben az Orosházi mintát fogjuk használni.

Csesztreg, 1946.április 12.

Magyar Kommunista Párt
titkár

Földigénylő bizottság
Sohár Vendél sk.elnök
Fekete Viktor sk.
Szabó Károly sk.
Tüske Lajos sk.
Csóbor Károly sk.

Pirak Pál sk.Szabadság. P.H.
Gyere Burzu Vár a Proletár.
Most vagy soha!

*

A levélben említett orosházi mintára utalás azt jelenti, hogy ott a földön való osztozkodás halálos álozatot is követelt.

Amint látható, nem volt olyan könnyű és egyszerű dolog erdőgondnoknak lenni a második világháborút követő időben.

A baki erdőgondnokság vezetője Imreh Dezső áll. erdőtanácsos, a pölöskei Mátyas Vilmos áll. erdőmérnök volt.

Pechtoi István
nyugdíjas

Bolla László (1920–1949)

Az új köztemető 298–301. parcellájának több ezer ismert és ismeretlen kivégzett áldozata közül a 298. parcella 20. sor 10. sírhelyén nyugvó *Bolla László*, volt ugodi erdőgazdasági vasútüzem vezetőjének sírhelyét szentelte be *vitéz Tabody István* tartalékos vezérőrnagy, kanonok idén az áldozat kivégzésének 44. évfordulóján. Tabody maga is 19 évet volt politikai okokból börtönben.

Ki volt Bolla László, aki 29 rövid évet élt? Feleségének és kislányának a legutóbb: a férj és az apa. Nekünk, akik körülálltuk a sírját, bajtársunk, munkatársunk. Fénykép nem maradt róla, „szegények voltunk, erre nem tellett, abban a kis sírban vannak az álmain, vágyaim, terveim, amit az élet-től vártam” – írja a felesége.

„Sorsa a XX. századi magyar sors. A trianoni békediktátum láncától megszabaduló ország fiaként került Erdélybe, ahol találkozik a feleségével, itt még a MÁV-nál dolgozik. A nehéz megpróbáltatás kezdődik számára, az 1944-es menekülés-kor, amikor már a feleségét is védte. Vakmerőség bátor volt, csak megalkudni nem tudott, nem akart – emlékezik rá ma is a felesége. 1945-ben a MÁV-nál vasúti tisztként volt alkalmazásban. 1946-ban B-listázták. A kiváló okra érdemes figyelemmel lennünk: az egyik váltó őre lopott, ellene figyelmet kezdéményezt, s ez az ember lett a feljelentője, halálának okozója 1949-ben.

Családjáért mindent megtett, elment a mezőgazdaságba dolgozni, hogy elartsa feleségét és kislányát. Az állásvesztése után 1947-ben a győri erdőgazdaság ugodi erdőgondnoksághoz került, az ott lévő keskeny nyomtávú vasút vezetőjének. Ebből a beosztásból tartóztatta le 1949 májusában az ÁVO. A bírósági iratok nincsenek meg, legálább is ma még nem fellelhetők. A tanúk azonban élnek, akik emlékeznek a történetekre.

1945-ben nekünk – magyaroknak – megszálló szovjet csapatok elfoglalták Ugodot is. A megszállás körülményét csak az tudja hitelesen, aki átélte. *Becsei Imre* és barátja, *Török László* helyi, 15-16 éves ugodi gyerekek átéltek. Őrök emlék maradt számukra, de a vágy is, hogy ne szolgálják ki a megszállókat és küzdjenek hazájuk szabadságáért. A második világháborúban szétszórta gyerekeket kezdtek össze-

gyűjteni és társakat beszervezni. Valamilyen fiatalos forradalmi romantikára vallott az az esküvésük módja holdvilágnál egy pisztolyt kézbe tartva esküdtek egymásnak a résztvevők, engedelmességet és fogadalmat tettek arra, hogy az árulót, ha közöttük van, vagy lesz, azt „felszámolják”. 1948-ban, amikor híret vették, hogy az ugodi Földműves Szövetkezet raktárában a faluból összegyűjtött gabonát a Szovjetunióba akarják kiszállítani, *Becsei Imre* és *Török László* elhatározták, hogy ezt megakadályozzák és felgyűjtik a szovjeteknek szánt gabonát. Az elhatározást tett is követte. Egy augusztusi éjszakán „boksos” skatulyába benzint tettek, amelyet gyújtószisszóval meggyújtottak. A kiszállításra váró gabona nagyrésze megégett.

Az ÁVH fokozottan figyelte a falu fiataljait, hiszen tudták, hogy az elkövetőket közöttük kell keresni, mert szinte egy emberként álltak ellen a megszállóknak az emberek a faluban. Sajnos az ellenállóak között volt olyan, aki nem volt elég óvatos a szervezeten és egy lohosgó társat beszervezett, aki talán hűségesebből vagy tudatlanságból az ugodi állomás már említett váltókezelőjének elmondotta, hogy mit csinálnak a falu fiataljai, aki ezt jelentette is az ÁVH-nak. Jellemző az akkori állapotokra, hogy a falu rendőre figyelmeztette *Becsei*ket, hogy meneküljenek, akik a figyelmeztetésre kimentek a Bakony erdejébe fegyverrel, hogy később nyugatra szökjenek.

Az ÁVO minden eszközt bevetett keresésünkre, *Becsei Imre* édesanyját például arra kényszerítették, hogy a karonülő kislát magához vegye és ügykeresse a másik fiát az erdőben. Azt hitték az ÁVO-sok, hogy az édesanyja hívó szavára előjönnek a rejtekhelyükről. Ők érezték, hogy amikor az édesanyja azt mondja, hogy „gyere elő Imre”, akkor valójában azt mondja, hogy „menekülj Imre”. Az erdőben bujkáló *Becsei Imréné* és *Török Lászlónak* elfogyott az élelme, így kénytelenek voltak a faluba betérni. Az ÁVO-sok elállták az egész falut, az erdőben visszatérni akaró fiatalok közül *Török Lászlót* súlyosan megsebesítették, a tüdejét keresztlylőtték. Erre *Becsei Imre* elindult a jugszláv határ felé, de a határ közelében feladta a rendőröknek egy kapálógató parasztszöszny és elfogták. Ő nem volt olyan segítőkész, mint a falu rendőre.

Bolla ellen a vád az volt, hogy felakarta robbantani az ugodi fiatalokkal együtt 1949. május 8-án a Celdömöl-kőn beszédet tartó *Rákosi Mátyás* vonatát.

A vád valódiságát ma sem tudjuk, mindenesetre a szándéknál több nem lehetett, de szükség volt egy idősebb „vezetőre” is az összecsküvők közé, így került *Bolla László* a *Becsei-Török* ügy elsőrendű vádlottjaként a Budapesti Törvényszék Rögtönítélő Bírósága elé. Bolla utó hiába mondotta, hogy ő nem vett részt az összeesküvésben, a hamisítványok köztében halálra ítélték. *Török László* vallomása ez ügyben 1993-ban a következő: „A Bolláról én azt tudom esküdni akármire, hogy *Bolla László* nem tudott a mi ügyünkről, csak annyit, hogy szimpatizált velünk, de tevékenységünkben aktív cselekményt nem csinált”.

1949. július 15-én 13 órák a bíróság B.R.I.II.768/1949. sz. ítéletével *Bolla Lászlót* és *Becsei Imrét* kötéll állati halálra, a sebesült *Török Lászlót* 15 évre, *Török Gyula*, *Török István* és *Gasparics Károly* ugodi fiatalokat életfogytiglani börtönre ítélték. Két óra múlva a két halálra ítéltet kivégzik. Bolla csak hosszú kinszenvedés után halt meg az akasztófán, a „szakszerűtlen” vagy tudatosan rosszul végzett akasztás miatt. Bolla még akkor is ártatlanságát hangoztatta. A Kisfogház rabjainak azt mondták, hogy két gyilkos cigányt végeztek ki. Ekkor is hazudtak, mint mindig.

44 évnek kellett eltelti, hogy a septiben elkapart *Bolla Lászlónak* megadjuk a végisztséget, ami minden embernek jár. A holtak nem maradhatnak temetetlenül.

Társának, *Becsei Imréné* a holttestét az édesanyja 1974. április 4-én, amikor nem őrizték a temetőt, kiásta és hazavitte magával „nejlonszátkába” Ugodra, hogy ha ő is meghal, együtt temessék el a fiával. Ez meg is történt 1991. decemberében.

Bolla László többet tud az életéről, mint mi, akik még az egész életet ezen az oldalon állunk. Kérjük, hogy bocsásson meg a hamis tanúknak, az egész rendszernek. Ő is áldozat volt mint mindnyájan azok, akik itt a 298–301. parcellákban és máshol az egész világban nyugszanak azért, mert „az aljasok uralmában, a lealjasított emberek felett” megmaradt igaz embernek, mert hitt a népe szabadságában, ami be is következett.

Mészáros Gyula

Kiállítás a Vajdahunyad-várban

Az erdőt számomra egy Balaton-felvidéki fenyves zúgása és csendje jelent, amelyben gyerekkoromban jártam, meg talán a cseres-tölgyes kísérő, ahol kövekből, mohával bélelt fészket építettünk magunknak, s meleg nyári napokon órákat töltöttünk benne, főleg körterágcsalással és időtlen semmittevéssel. Így válaszolnék a kérdésre, ilyennek láttam és így él bennem „az erdő” ma is, és bár azóta hatalmas erdőségeket is láttam, azok a gyerekkori élmények a meghatározók. Ez jutott eszembe a gyerekrajzokat nézegetve.

Mit jelent az erdő nekem és mindenki másnak?

Az Erdészeti Lapok pályázati kiállítása izgalmas találkozás a gyerekekben megfogalmazódó erdő-élménnyel. Lényegfőző képeiken az erdők végtelen változatossága, sokféle arca. Néhány képaláírás: Őszi erdő, Baglyok a fán, Erdei vasút, Téli erdő, Mészégetők, Erdei tisztás, Harkályok, Rőzszeszedés, Élet a fán, Fenyőfa... Az viszont szinte valamennyi képre jellemző, hogy az erdő színek és formák ritmusából adódó harmóniáját tükrözik. Utóbbiak szép példája az a rajz, melyen szálgyeenes bükk törzsek sorakoznak, vagy a Harkályok c. linómetszet. Összel, szeptember végén a leggazdagabb az erdő színvilága. Legtöbben az őszi erdőt örökítették meg, merészen bánya a sárgákkal, harsány vörösekkel. De van, akit a lombjauhullott késő őszi erdő kopár fáit között átszűrődő napfény varázslata fogott meg, s ezt a varázslatot sikerül visszaadnia. Szívesen választott téma a téli erdő is, sőtét törzsek, a hóborította ágak és a fák kontrasztja, a hó fehérsége kiemeli a formákat. Egyetlen kisfiú örökítette meg a tavaszt: egész lapot beborító spenótzöld közepén bukfencezik valami kis fekete állat, talán nyúl, de olyan virgoncnak

látszik, hogy az embernek a kép láttán vidám tavaszi kedve támad. A hat-hét éves gyerekek rajzain szinte zsong az erdő a sok bennlakótól: lepkék, bogarak, madarak és prémes állatok jelennek meg egyszerre, s itt a lepkék is akkorák, mint a róka, vagy a nyúl. A gyermeki világból adódóan az ember is jelen van az erdőben – szívesen ábrázolják a jellemző erdei munkákat (Mészégető, Erdei vasút, Nyulak befogása, Rőzszeszedés), s bár ritkábban, önmagukat is, mint az erdő élményének részeseit (Bűjőcskázás, Sátorozás). Az expresszivitás élményével lép meg a Vadászok c. festmény, a vadászok körül keringő, hulló tollú színes madarakkal. Egyetlen sötét tónusú, komor kép, szétszórt üvegek, szemét, az ember nyoma az erdőben.

AZ ÍGY LÁTTAM AZ ERDŐT kiállítás igazi, nagy üzenete az, hogy gyermekeink számára életreszóló természetélmény az erdő, s hogy valóságos természetélmény nélkül nem lesznek képesek megismerésére, szeretetére és ezért védelmére sem. A mi feladatunk megőrizni az erdőket, gondoskodni arról, hogy minden gyerek átélhesse az erdő élményét, ... annak tiszteletét.

Darvas Lászlóné
Mezőgazdasági Múzeum

Európa jövője nemzetközi gyermektalálkozó

Az idén júliusban több mint 1200 gyermek érkezett 22 európai országból Kecskemétre az Európa jövője gyermektalálkozóra. A most másodsor megrendezett találkozó alapfogolata Európa mai állapotában különösen fontos. Családok, iskolák közötti kapcsolatrendszerrel alakítani ki barátságot a különböző országok gyermekei között. Ez lehet Európa jövője. A vendéggyermek nem érkezik üres kézzel. A csoportok színvonalas műsorokkal szórakoztatják az eseményre kíváncsi közönséget. E rendezvénysorozaton belül kapott kiállítási lehetőséget az Országos Erdészeti Egyesület által meghirdetett „Így látom az erdőt” című gyermekrajz pályázat legjobb alkotásait bemutató kiállítás is. Kicsinyek és nagyobbak érdeklődve figyelték a formákat, figurákat, színeket, a különböző technikákkal képpé varázsolt természeti szépségeket, a harmóniát, az emberi kéz pusztításának nyomát.

Földünk jövőjének záloga az erdő jövőjének sorsa, így Európa jövője is az európai erdő jövője.

Azt, hogy a kiállítás létrejöhessen és több ezer látogatóban tudatosodhatott az Erdészeti Egyesület tevékenysége, dr. Göbölös Antal erdőfelügyelőség igazgatónak köszönhető.

A kiállítást Pápai Gábor főszerkesztő nyitotta meg.

Rendezők: Kecskeméti Erdőfelügyelőség, Országos Erdészeti Egyesület és Európa Jövője Egyesület.

Tisztelt Országos Erdészeti Egyesület!

Az Európa jövője Egyesület nevében tisztelettel és hálaival köszönjük a Nemzetközi Gyermektalálkozóhoz nyújtott segítségét. Európa gyermekerege sok- sok élménnyel és barátokat szervezte utazott haza. Külföldi vendégeink véleménye szerint nagy sikerű, európai színvonalú rendezvény gazdája volt Kecskemét. Ehhez szükség volt az Önök lelkes, segítőkész munkájára is. Köszönjük, hogy segítették a gyermekek ügyét, a város jó hírének növelését.

Kérjük, a továbbiakban is segítsék egyesületünk munkáját! Sok sikert és jó egészséget kívánunk!
Kecskemét, 1993. július 27-én.

Tisztelettel:

Kis János
elnök

Farkas Gábor
ügyvezető elnök